

FOAIE

pentru

MINTE, INIMA shi LITERATURA.

№. 19.

Dumineca 5. Maju.

1840.

Іспіокъла 1)

ДОМНУЛАШІ СТЕФАН ВЕД ЧЕЛ МАРЕ 2).

КЪ МІЛА ЛШІ ДЪМНЕЗЕШ НОШ СТЕФАН ВЕД.
ДОМНІТОРІШ ЦЪРІІ МОЛДОВІІ.

ФАЧЕМ ЦІРЕ КЪ АЧАСТЪ КАРТЕ А НОА-
СТРЪ ТЪТЪРОР ЧЕ ВОР КЪШТА ПЕ АЖНСА, САШ
ЧЕТІНДЪО ВОР ЛЪШІ — КЪ ІАТЪ КРЕДІНЧОС
ВОРІША НОСТРЪ Д. 3) КРАСНЪШ, ШІ Д. ЖЪР-
ЖА НЕКОРЕКЪ, АШ ВЕНІТ АНАІНТЪ НОАСТРЪ

1). ЯША НЪМІМ НОШ МОЛДОВЕНІІ ХОТЪРЪРІ-
ЛЕ ДОМНІТОРІЛОР ДАТЕ ПЪНЪ ПЕЛА ЦІШЪМЪ-
ТАТЕ А СВТІІ XVIII, КЪЧ, ЧЕЛЕ ДЕЛА
ДОМНІТОРІІ ГРЕНІШІ ПЪНЪ АСТЪШІ ЛЕ НЪ-
МІМ ХРІСОАВЕ — ІАР ДОКЪМЕНТЪРІЛЕ ВЕКІ
АН АВОЩЕ, ЛЕ ЗІЧЕМ ШРІЧЕ.

2). ТРАДЪЧЕРЪ АЧЕСТЪШІ ІСПІОКЪ О АМ ЛЪАТ
ДЕЛА Д. СПАТАРІШ МІХАЛАКІ ХОЛКАН, ПРО-
ПРІЕТАРІША МОШІЛОР КЪПРІНЦЕ ПРІН ТЪЖН-
СЛА. ЯМ ВЪЗЪШТ ШІ ОРІГІНАЛЪА СКРІС ПЕ
ПЕРГАМЕНТЪН ЛІМЕА ЧЕА ВЕКІ ВЪЛЪГЪРЕАСКЪ-
ШІ КЪ О ПІЧЕТЕ МАРЕ ЛЕГАТЪ АНТЪРЪМ ГЪІ-
ТАН ДЕ МЪТАСЪ РОШІЕ ШІ ВЪНЪТЪ; АНСЕ
МЪРТЪРІСЕКЪ АДЪВЪРЪЛА: КЪ НЪМАШ АНЪКЪ-
НЪШТ ВРЕМКЪ А ОКЕРВА КЪ ДЕ АМЪРЪНТЪЛА
ТРАДЪЧЕРЪ КЪ ОРІГІНАЛЪА.

3) АН ОРІГІНАЛЪ ТРЕКЪЕ СЪ ФІЕ ПАН.

ШІ АНАІНТЪ ТЪТЪРОР ВОРІЛОР НОШРІ, ШІ АШ
ПЪРЪТ ПЕ САЪГА НОАСТРЪ ХЪСІН ШІ ПЕ СО-
ЦІА ЛШІ МАРІШКА ФАТА ЛШІ ІОН МЪНТЪКЪШ,
ПЕНТЪРЪ САТЪЛА ШРВІКОЛЕСА ШІ СТРОІНЦІІ ШІ
МОЛНІЦА; ШІ АШ АРЪТАТ ШІ ШН ІСПІОКЪ ЧЕ
ЛАШ АВЪТ ДІМА НЕГЪРЪ ДЕЛА МОШІІ НОШРІ
ІЛІЕШ ШІ СТЕФАН ВЕД. 4). ІАР ХЪСІН ШІ
СОЦІА ЛШІ МАРІШКА, АШ ЗІС: ШІ НОШ АВЕМ
ІСПІОКЪ ВЕКІШ ДЕЛА АЛІКСАНДЪРЪ ВЕД. ЧЕЛ ВЪ-
ТЪЖН, ДАТ ПЪРІНТЕЛЪШІ НОСТРЪ ЛШІ ІОН МЪН-
ТЪКЪШ, ІНЕПОТ ЛШІ ОНЪФРЕІШ, ШІ СЪ АФЛЪ
ЛА МЪНА ПРЕОТЪЛАШІ РЪСЪСЪКЪ 5) ЧЕ ІЕСТЕ АН

4). ДЕ АІЧЪ СЪ АДЪВЕРЕЩЕ: КЪ СТЕФАН ЧЕЛ
МАРЕ, ФІША ЛШІ БОГДАН ВОДЪ, АШ ФОСТ
КЪ АДЪВЪРАТ НІПОТ ФРАЦІЛОР ІЛІЕШ ШІ
СТЕФАН ВОРВОЖІ, ФІІ ЛШІ АЛІКСАНДЪРЪ ЧЕЛ
МАРЕ, ІАР НЪ ПРЪКЪМ АШ СКРІС ШНІІ ДІН
ІСТОРИЧІ. — КРОНІКАРІІ МОЛДОВЕНІІ ПРІН
ТІТАШ ДЕ БЪН ДАТ ШНОРА ДІН ДОМНІТО-
РІІ АЧЕСТІІ ЦЪРІІ, АНЦЪЛЪЕКЪ МАРЕ.

5). АЧЕСТ ПРЕОТЪ РЪСЪСЪКЪ МАШ АНДЕМНАТ
МАІ МЪЛАТ АДА ЛА ЛЪМІНЪ ІСПІОКЪЛА ДЕ
ФАЦЪ. — БІНЕ, ДІН ІСТОРИА МОЛДОВІІ СЪ
КЪЛІЦІІ КЪ АНЪКЪ ПЕЛА АНФІІНЦАРЪ АЧЕСТЪШІ
СТАТЪ СЪ АФЛА РЪШІ *) ПЕЛЪЖІТЪ ШЪЧАВЪ,
ПРІН ШРМАРЕ ДАР ШІ ПЕ ВРЕМКЪ ЛШІ СТЕ-

МАХАЛАОА ТЪРЪВАЛІ. Дечі веінда ші Пріотъла ачест рѣзецъ, аъ зіе, кѣмъкъ арент іасте кѣ аъ фост ачел Іспісок дела Аліксандрѣ ВЕД. чел взтрѣн ан мѣна ме, ші ера скріе де мѣна лѣі Ерзтѣі пе ачеле тріі сате че ера дате лѣі Іон Мѣнтѣнѣ; дар ачел Іспісок аъ арсѣ атѣнчѣк кѣнд аъ арсѣ ші кісеріка чѣ дін наінтѣк тѣрѣвалі Сѣчевіі, че саъ апріне де тѣнет, маі ла вале де Сф. Атанасіе. Дечі черчетѣнд ноі анпрѣзнъ кѣ воеріі ношрі адевзрѣл, ам порѣнчїт Пріотълѣ рѣі, касъ адѣкъ мартѣрї шасе преоці ші ел ла шептілѣк анпрѣзнъ кѣ дѣншіі сѣ пїсрѣ, кѣмъкъ ачел Іспісок аъ фост адевзрат; ші адѣкѣнд Пріотъла рѣс антрѣ ачелаш зі аціі шесъ Преоці ші ел ла шептілѣк, аъ пїсрат пе Преоціа лор, прѣнѣм кѣ ачел Іспісок ааъ Іон Мѣнтѣнѣ че ера дела Аліксандрѣ ВЕД. пе тріі сате анѣме че Молніца, Стрїоіціі ші Ървіколеса, аъ фост адевзрат, ші ера скріе де мѣна лѣі

фан чел маре пѣтѣк філѣкѣітѣ де дѣншіі вѣо махала дін ачест ораш — дар ачел, саре дін преоціі Молдовені, каріі сѣ пїсрѣ кѣ пе атѣнчѣк саѣжк пін кісерчїле лор нѣмаі ан лїмеа словїнѣскъ ші кѣ ші акѣм чел че анцѣлѣіе ачастъ лїмекъ а кѣрцілор вѣкї, сѣ поате екеплїка ан тоате кѣ Фловѣнѣла Галїціан саѣ Бѣковїнѣн, нѣ пѣтѣк сѣвзршї о асемѣк трѣкѣз ші ан кісерка рѣсакъ? Ърѣмѣкъ, кѣ преоціі Молдовені де ші чїтѣ словїнціі, дар кѣр словїнціі, адекъ нѣо анцѣлѣіѣк — пентрѣ ачѣк нѣміціі де сѣс рѣшї авѣк трѣвїнцъ ла мѣртѣрїсїрѣк адѣховнїчѣсакъ де ѣн Пріот де націа лор.

*) Молдовенїі ші пѣнъ ачтѣжї, нѣмаі пе Словенїі дін Галїціа ші чѣі че лѣкѣіск ан Бѣковїна лї нѣмеск рѣшї, іар чѣлор дін рѣіа ле зік Москва.

Ерзтѣі, ші аъ арсѣ анпрѣзнъ кѣ кісеріка де саѣ прѣфѣкѣт ан чѣнѣшъ. Ші аша Хѣсїн ші соціа са Марїшка аъ кѣцігат тоатъ арентатѣ. Іар Д. Пост. Краснъш, ші Д. Жѣрѣа Некорескѣ аъ пїсрѣдѣт пїсрѣката аннаїнтѣк тѣтѣрор воерїлор ношрі. Ші вѣзѣнд ноі ачастъ ісѣлѣндъ кѣ калѣ, ам дат лѣі Хѣсїн ші соціі сале Марїшкѣі фїтїі лѣі Іон Мѣнтѣнѣ пе ачеле тріі сате Молніца, Стрїоіціі ші Ървіколеса, ка сѣла фїе лор ѣрїк де сѣтѣпнїре кѣ тот вѣнїтѣл дѣпъ ѣрїкѣла чѣла вѣкїѣ аа лор, копїі кор ші сѣрѣнепоці лор чѣсѣва алевї маі апроапе неклетїт нїчї одатъ ан вѣчї. — Іар хотарѣла ачестор тріі сате сѣ фїе дін тоате пѣрціле дѣпъ хотарѣла вѣкї пе ѣнде дін вѣкї аъ сѣтѣпнїт. Ші ла ачаста ам пѣс лѣгѣтѣрѣз вѣнїкѣз 60 де рѣбле ан арѣїнт, ка вѣрѣнд кѣндѣва чїнеѣа дін нѣмѣла лѣі Дїма Негрѣ а се скѣла кѣ ачел Іспісок асѣпра нѣмѣлѣі лѣі Іон Мѣнтѣнѣ орї анкаре зіле ші време, сѣ аїеъ а рѣсѣнде ачѣі банї де лѣгѣтѣрѣз. Ші ла ачаста есте мѣртѣрїа а ансѣшї Домнїеї мелї маі сѣс скріе лѣі Стефан Воєѣод, ші а Преосѣїнцітѣлѣі Мітрополїтѣлѣі нострѣ кїр Фїоктїст, ші а воерїлор ношрі а Д. Дїма, Д. Маноїа Станчїѣ Д. Гоїан Ворнїк, ... а Д. Зѣєра Столнїк, а Д. Бѣѣрѣнѣкѣ комїс, ші а алтор воерї аї ношрі. Іар пентрѣ маі маре антѣрїтѣрѣз тѣтѣрор чѣлор скріе маі сѣс, порончїтам крѣдїнчосѣлѣі воерїлѣі нострѣ Д. Доврѣк Логофѣтѣла а скріе ші а лїга печетѣк нолострѣ, ша воерїлор ношрі кѣтрѣ ачастъ картѣ.

Скрїсѣсѣл ан Сѣчѣвѣ ла вѣлет 6969, ѣвѣст 12.

Тодѣр Продѣн.

О мѣлаіме де документѣри де ачестѣ сѣ афлз ан Молдова; маі ніч о мошіе нѣ есте каре сѣ нѣ дѣвз кѣтѣва Іспісоаче саѣ Хрісоаве орігінале ші копії. — Ын непрецѣит ісвор ар фі пентрѣ історіа ачестіі цѣрї, дакѣ сар депрїнде дд. Пропріетарї але да ла лѣмінз прїн фоліе пѣблїче.

Ідеї раріодїче.

4.

(Ампозрѣціа Вегетабїлз)

Вїчеа се нѣмѣрѣ ачелѣ трѣпѣрї пѣмѣнтѣшї, каре ле нѣмїм планте. Ачестѣ трѣпѣрї сѣнт вїї, кѣчї креск прїн хрѣнз дїн лонтрѣ шї се аммѣлѣсск де сїне. — Се деосебеск де анімале прїн сїмѣре, шї мїшкарѣ де воїс, фїїнд кѣ плантеле сѣнт легате делокѣла ан каре креск, шї нѣ аѣ дѣвзратѣ сїмѣре; кѣмкѣ плантеле сїмѣреск не доведѣше флорѣ соарелѣшї, карѣ тот дѣпѣ соаре се антоарче, шї алте планте каре кѣтрѣ сѣрѣ, саѣ кѣнд ва се ѣрмѣзѣ врѣмерѣ, еле се анід, алтеле се мїшкѣ кѣнд ле атїнѣе. Организѣціа плантелор есте фларте сїмплз, ашїждерѣ шї хрѣна лор, еле се хрѣнеск дїн апа, карѣ о сѣг прїн фрѣнзе дїн аер, шї прїн рѣдѣчїнеле сѣѣцїрї дїн пѣмѣнт. — Челе маї мѣате, маї вѣртос ачелѣ, каре се афлз ан цїнѣтѣрїле, фрїгѣроасе тоамна лѣпѣдѣз фрѣнза; плантеле, каре креск ан цїнѣтѣрїле кѣладѣроасе, нѣ сѣнташа сѣпѣсе екімѣврїї фрѣнзїї, фїїнд кѣ челе маї мѣате планте маї бїне раѣдѣз кѣладѣра декѣт фрїгѣла. — Ынеле планте кѣтрѣ сѣрѣ се

лѣнѣгѣреск, адекѣ слобод фрѣнзеле ан жос, шї араѣз ѣн сомїн пентрѣ цїнѣрѣ лор де лїпѣз. — Плантеле аѣ а сале осебїте сѣкѣрї, дїн каре ѣнеле сѣнт лѣптоасе шї арѣѣтоаре, лѣптѣка, лѣптеле кѣнѣлѣшї, алїорѣ, алтеле сѣнт клѣїоасе, бїшїнѣ, прѣнѣ, пѣресекѣ; ѣнеле даѣ камфор, манѣ, фѣїнѣ, чарѣ, каазѣм, захар, ш. а. — Прѣт сїрѣ плантелор се фаче саѣ прїн сѣмѣнѣе (сїмѣрї) саѣ прїн лѣптїрї, саѣ прїн олѣтѣїт; — моартѣ плантелор ѣрмѣзѣ прїн лѣнѣндарѣ васелор пѣрѣѣтоаре де сѣкѣрї, саѣ прїн алте пѣторї стрїкѣтоаре дїн афарѣ. Вїаѣа лор есте деосебїтѣ, кѣчї ѣнеле трѣїеск нѣмаї о вѣрѣ, алтеле дої ані, алтеле маї мѣлѣї ані, ѣнеле сѣте де ані.

Плантеле се ампарт де обѣе ан маї мѣате фамїлії, адекѣ: ан арборї, ан тѣфе, ан чѣпе, ан вѣрѣїане, ан іерѣврї, ан трестїї, ан фїліче (фѣрѣга) ан мѣшкї шї ан чїспѣрѣї. Челе чїнчї де наїнте се нѣмеск шї фанерогаме, саѣ кѣ флорї вѣзѣте, челе трї де пе ѣрмѣз крїптогаме саѣ кѣ флорї (пѣрѣїле трѣїтоаре) лѣкѣнес.

Чѣ де кѣпетенїе фамїліе есте а арборїлор, прїн каре се анѣелѣг ачелѣ планте, акѣрора трѣнкї, рамѣрї шї рѣдѣчїнї сѣнт лѣмноасе — ачестѣ се ампарт іарѣшї ан ѣ класе, адекѣ: ан арборї де грѣдїнѣ, саѣ помї, шї ан арборї де пѣдѣѣре саѣ копачї. Ачѣшѣ де пе ѣрмѣз іарѣшї сѣнт саѣ фрѣнзосшї, саѣ спїношї (акошї). Чѣї фрѣнзосшї се нѣмеск ачѣїа, карїї тоамна лѣра фрѣнзеле, шї дѣкѣ се таїе трѣнкїѣ, дїн рѣдѣчїна лѣї іарѣшї вреск лѣсгарї; чѣї спїношї (вразїї) нѣ лѣра спїнїї, саѣ фрѣнзеле лор челе спї-

НЗ ЛА 80,000. АНСЗ НІЧІ АІЧЕА АЇ АЖВНС
СКАРА ЛОР ВАРФЛА, КЗЧІ ШІ АН АЧЕЛЕА
ЦІНЪТЪРІ ВНАЕ БОТАНІЧІІ ГАНДЪЇ А ФІ ЧЕР-
ЧЕТАТ ТОАТЕ СПЕЦІАЛЕ КЪ ДЪ МЪРЪНТЪЛА,
АН ТОТ АНЪА СЕ АФЛЪЗ НОЪЗ, ШІ НОЪЗ ПЛАН-
ТЕ НЪМЪРЪЛА ПЛАНТЕЛОР НЕЧЕРЧЕТАТЕ ТРЕЪВЕ
КЪ МЪЛАТ СЕ ФІЕ МАЇ МАРЕ, ДЕ КЪТ АЧЕЛОР
ЧЕРЧЕТАТЕ. ЪНІІ ЗІК, КЪМКЪ ПЪНЪЗ ЛА 120,000
ДЕ СПЕЦІІ АР ФІ ДІНТРЕ ПЛАНТЕ АНКЪ НЕ-
КЪНОСКЪТЕ. АН ВЪРОПА СЕ ПРЕЦЪСК ПЪДЪ-
РІАЕ ЛА 700 ДЕ МІЛІОНЕ ДЕ ЛАНЦЕ.

ДІНТРЕ ПЛАНТЕ ВНЕЛЕ СЪНТ ФОВАТЕ
ВЕНІНАТЕ, ШІ АЧЕСТЪ КРЕСК АН ЛОКЪРІ А-
СКЪНСЕ, ВМЕРОАСЕ, АН РЪІНІ. ДЕ ЧЕЛЕ ВЕНІ-
НОАСЕ СЕ ЦІН МАЇ ТОАТЕ ЧІВЕРЧІЛЕ ШІ ВЪ-
РЕЦІІ, КАРЕ СЪНТ 31 ДЕ СПЕЦІІ, ШІ ДІН
КАРЕ ДАЕЪ 5—6 СЪНТ ВЪНЕ ДЕ МЪНКАТ.
АЧЕСТЪ ВНЕЛЕ КРЕСК ПЕ КОПАЧІ, АЛТЕЛЕ АН
ГЪНОДЕ, ШІ СЪНТ КЪ АТЪТА МАЇ ПРИМЕЖДІО-
СЕ, КЪ КЪТ ТОТ АН АЧЕА ЛОК ШІ ВЪНЕ ШІ
ВЕНІНАТЕ КРЕСК. БА ШІ ЧЕЛЕ ВЪНЕ ДЕ МЪН-
КАРЕ ДЪКЪ СЕ АНВЕКЕСК, САЪ МАЇ МЪЛАТ
МЪНКАТЕ КЪШЪНЪ СІМТОМЕ ДЕ ОТРЕВІРЕ.

АНТРЕВЪІНЦАРЪ ПЛАНТЕЛОР АН ВКО-
НОМІЕ. ТЕХНОЛОЦІЕ, ІАРЪ МАЇ ВЪРТОС АН
МЕДІЧІНЪ СТЕ МАРЕ, ШІ ФОЛОСІТОАРЕ. ЧЕЛ
МАЇ МАРЕ ФОЛОС А ПЛАНТЕЛОР СТЕ, КЗЧІ
АЖСЕЛЕ СЪГ ПРІН ФРЪНЪЛЕ САЛЕ АЕРЪА ОА-
МЕНІЛОР ШІ А АЛТОР ВІЕТЪЦІ СТРІКЪТОРІ, ШІ
РЕЪФЛЪЗ АЛТЪА МАЇ ВЪРТОС КЪНД СТРЕАЪЧЕ
СОАРЕЛЕ ПЕНТЪРЪ ОАМЕНІ ФОВАТЕ ПРІІТОРІЪ.

Др. Васіч.

РЪГАРЕ

КЪТЪРЪ

ПЪБЛИКЪА РОМЪНЪСК

ПЕНТЪРЪ

БІБЛІОДЕКА ІНСТІТУТЪЛАЪІ КЛЕРІКАА ДІН АРАД.

АНСЪФЛЕЦІІ ФІІНД НОЇ ДІН ЖОС СЪБ-
СКРІШІІ ДЕ АЧЪ, КА ШІ АНСЪШРАЗЪЛЕ СТЪРЪ-
ЛЪЧІТЪЛАЪІ СОАРЕ АЪМІНАТЪ АНВЕІЦЕРЕ „КЪ
ЧЕ СЪНТ СЪРЪГІТОАРЕЛОР АЛБІНІ ФЛОРИЛЕ,
ПЕНТЪРЪ ДЕ А ПЪТЕ СТЪРНЪЕ МІЕРЕ, СПРЕ
АНДЪАЧІРЪ, ШІ АЪМІНАРЪ АЛТОР ВІЕЦІТОАРЕ;
ТОКМА АЧЕА СЪНТ КЪРЦІЛЕ ЗЪЛОАСЕІ ТЪНЕ-
РІМІ РОМЪНЕ, ПЕНТЪРЪ ДЕ АШІ ПЪТЕА АГОНІ-
СІ ШІЪШІ ЦІІНЦЕ СПРЕ АНДЪАЧІРЪ ШІ АЪ-
МІНАРЪ СА. ШІ КЪ, ПРЕКЪМ АЧЕЛОРА ЛІ
КЪ НЕПЪТІНЦЪ ФЪРЪ ДЕ ФЛОРІ А АДЪЧЕ МІЕ-
РЕ ШІ ЧЪРЪ; АША АЧЕСТЕІА ФЪРЪ ДЕ КЪРЦІ
І КЪНЕПЪТІНЦЪ АШІ КЪЦІГА ЦІІНЦЪ ШІ
КЪЛТЪРЪ,“ НІМІКА НЪ НЪМ АНДОІТ АНЕ
АНГРІЖІ, БА АНЕ ШІ АПЪКА ДЕ АНТЕМЕЕРЪ
ВНЕІ БІБЛІОДЕЧІ ПЕНТЪРЪ ЗЪЛОАСА ТЪНЕРІМЕ А
ІНСТІТУТЪЛАЪІ АЧЕСТЪІА, КАРЪ, ПРЕКЪМ АЛБІ-
НІЛОР О ГЪДІНЪ ДЕ ФЛОРІ, ІЪБІТЕІ НОВАТРЕ
ТЪНЕРІМІ СЪІ ПОЛЪТЪ ФІ СПРЕ ФОЛОС.

БІБЛІОДЕЧІІ АЧЕСТЕІА ІСАЪ ПЪС ТЕМЕІЪА
АН 26. ФЕВРЪАРЕ А. К. *) ШІ СЪ АФЛЪЗ ПЪ-
НЪ АЖМА АН ТЪНЕСА НЪМАЇ 29. ДЕ АЪРА-
БЕ (ДІНТЪРЪ КАРЕ 4. СЪНТ АЪРЪІТЕ ДЕ СТЪРІ-
НІ А КЪРОРА ЧІНСТІТЕ НЪМЕ ЛА ВРЕМЪ СЕ
СЕ ВОР ФАЧЕ КЪНОСКЪТЕ ДЕНПРЕВЪНЪ КЪ А
АЧЕЛОРЪ, КАРІІ ДЕАКЪМ АННАІНТЕ ВОР ЖЪРЪТ-
ФІ ЧЕВА СПРЕ АЧЕСТ СЪФЪРШІТ), ІАРЪ ЧЕЛЕ-
ЛАЛТЕ ДЕ ШІ АВЕМ СТЪРНЕСЪ ПРОПЪНЕРЕ, ШІ
АЪМ А АЕЪ ФЪГЪДЪІНЦЪ, КЪ НОЇ ДІН АН

*) Rev. Gazeta de transilvania No. 13.
анЪА 1840. ф. 51.

АН АН БИБЛІОДІКА АЧКІСТА А О АНБОГЗЦІ
 НІЧІ ДЕКЪМ НЪ НЕ ВОМ ПЪРЗСІ, АНБІНШІ
 ФІІНД ДІН АСТЪА ДІН ІСКЪСІНЦА ДЕ АКЪМА,
 КЪТЪ СКЪДЕРЕ ТРЪКЪЕ СЪ ПЪТІМЪСКЪ АН МЕР-
 ПЕРЪ КЪ ЦІІНЦЕЛЕ АНАІНТЕ, ПРЕКЪМ ТЪНЪ-
 РІМЪ АША ШІ АНВЪЦЪТОРІІ ЄІ, КЪНД АН ТОТ
 ІНСТІТУТЪА НІЧІ О КАРТЕ ДІН КАРЪ САР ПЪ-
 ТЕА ЧІНЕВА АЖЪТОРА НЪ СЪ АФЪЗ; АНЪЗ НЕ
 ФІІНД ПЪТЕРІЛЕ НОАСТРЕ ДЕ АЖЪНС СПРЕ КЪ-
 ЦІГАРЪ ТОТ ФЕЛІДЪЛІ ДЕ АЪКТОРІ. АНДРЪЗ-
 НІМ КЪ ТОАТЪ КЪВІНЦА А АНТІНДЕ ШМІЛІТА
 НОАСТРЪ РЪГАРЕ КЪТРЪ ТОТ ПЪБЛІКЪА РО-
 МЪНЕСКЪ, ШІ ДЪ ОЩЕ ЯРЕ ТОЦІ, ІАРЪ ДЕ
 ОСЪВІ ПРЕ ФІЕЩЕ КАРЕЛЕ ІЪКІТОРІЪ ДЕ АЪМІ-

НАРЪ ШІ КЪАТЪРА ДЪАЧЕІ САЛЕ ГІНТЕ РЪМЪНЕ
 АЛ ПРОВОКА: КА ОРІ ЧЕ ФЕЛІЪ ДЕ КАРТЕ АІ
 ВА ФІ КЪ ПЪТІНЦЪ СПРЕ САМА БИБЛІОДІКІІ
 ІНСТІТУТЪСЪІ НОСТРЪ А ДА, САЪ СПРЕ КЪМ-
 ПЪРАРЪ ШНОР НЕ АНКЪНЦІЪРАТ ДЕ ЛІНЪ
 КЪРЦІ РЪМЪНЕШІ АН БАНІ АЖЪТОРІЪ А НЕ
 АНТІНДЕ ШІ А НЕ ТРІМІТЕ СЪ БІНЕ ВОІАСКЪ,
 КА БАРЕМЪРЪМЪТОРІІ НОСТРІІ АНТЪРЪ КЪАТЪРЪ
 МАІ МЪАТ СПОРІЪ СЪ ПОАТЪ ФАЧЕ.

АН ЯРАД АН 29. МАРТІЕ 1840.

НАТРІКІЕ ПОПЕСКЪА,
 ШІ
 ГЕНАДІЕ ПОПЕСКЪА
 ПРОФЕСОРІІ ФІЛОЛОГІЕІ.

Saul *)

Actul II.

Scena I.

САША, АЕНЕР.

САША.

ФРЪМОАЪЗ ДІМІНЪЦЪ! АН МАНТЪ СЪНЦЕРОАЪЗ
 НЪ ЄСЕ СОАРЕЛІ АСТЪЗІ; СЕНІН, МЪРЕЦ ПЪШАЩЕ;
 О ЗІ ФЕРІЧЕ 'МІ ПАРЕ КЪ 'МІ ПРЕВЕСТЕЩЕ ЄА. —
 О АНІ АІ ТІНЕРЕЦІІ! АХ! ШНАЕ СЪНТЕЦІ ВОІ?
 САША НЪ, НІЧІ ОДАТЪ НЪ РЪДІКА ПІЧОРЪА
 ДЪПЪ ТАПЕЦІ ЛА АРМЕ, ФЪРЪ АНКЪРЕДІНЦАРЕ
 КЪ СЪРА СЪ ВА'НТОАРЧЕ ДЕ ПЛІН АНВІНГЪТОР.

АЕНЕР.

Ш' АКЪМ ДЕ ЧЕ, 'МЪПЪРАТЪ, АН СІНЕ НЪ ТЪ'НКРЕЗІ?
 НЪ ЄЩІ ТОТ ТЪ АЧЕЛА, КАРЕ ПЪЦІН 'НАІНТЕ
 АІ АМ ПІЛАТ АКЪМА ТРЪФІА ФІЛІСТАНЪ?
 МЪ КРЕДЕ, 'Н АЪПТА АСТА КЪ КЪТ МАІ ГРЕЪ ПЪШІЦІ,
 АТЪТ МАІНААТЪ, 'НТРЪГЪ ВА ФІ ІСЪЖНА ТА.

САША.

В! АЕНЕР, АЕНЕР! МЪАТЪ ДЕ ОСІКІРЕ ЄСТЕ

*) МЪРІАЦА АЧАСТЪ ТРАГЕДІА А ІТАЛІАНЪАВІ ЯАФІЕРІ, Є ТРАДЪСЪА ДІ АНЪА К. АРІСТІА АН
 РОМЪНІЩЕ. РОМЪНІМЕІ ДІН ТРАНСІЛВАНІА ШІ БЪНАТ НЪІ ПОАТЕ ФІ КЪНОСКЪТЪ. ІАТЪ КЪТ
 ЄЩІСІ АН ГАЗЕТА ТЕАТЪРЪ АЪІ, ПЪБЛІКЪМ ШІ НОІ-

А пріві оменірѣ кѣ окіѣл тінерецїї,
 Де кѣт кѣ окіѣл рече де вѣрстѣ вешѣжїт!
 Вжнд, цапзн, нодоросѣл, грозаѣл тороїпан,
 Чѣ авїа 'л рѣдїк акѣма, лл рѣпѣзѣкм ротїндѣ'л,
 Шї єѣ атѣнчѣ лєнє нѣ мѣ 'ндоїам лн лѣптѣ . . .
 Дар єѣ н'ам перѣдѣт нѣмаї амѣ жѣнїце . . . ах!
 Д'ар маї фї фост кѣ мїне не вїрѣтѣл вѣац
 Ал чѣлхї Прѣ-пѣтернїк! . . саѣ д'ар фї фост кѣ мїне
 акѣма мѣкар Давїд, вїтѣзѣл мѣѣ ачѣла! . .

АБНЕР.

Дар чѣ? ної фѣрѣ Давїд нѣ вом маї вїрѣї?
 Д'аш фї крѣзѣт ачѣста, єѣ н'аш маї амѣмнѣ,
 Нѣ, н'аш маї траѣе фѣрѣл, де кѣт спрѣ д'л лнфїлѣ
 лн пѣптѣл мѣѣ. Чѣ! Давїд! єл сїнгѣра прїчїнѣ
 Шї чѣ дїн тѣїѣ лл тоатѣ де кѣтѣ сѣфѣрї тѣ . . .

САѢЛ.

Маї гроазнїк їсѣор арѣ орї чѣ рѣстрїцѣ амѣ . . . . .
 Чѣ врѣї? сѣ'мї асѣнѣз гроазѣ карѣ 'мї кѣспрїнде старѣ?
 Де н'аш фї фост пѣрїнтѣ, прѣкѣм сѣнт, прѣ мѣлат лнєѣ
 Де фїї прѣ сѣмнї . . . акѣма, вѣ аш дорї сѣ ам
 їсѣмнѣдѣ, 'мпѣрѣцїѣ, вїацѣ мѣ, єѣ? — Нѣ:
 Де мѣлатѣ врѣме АБНЕР, нѣпѣстїт ка де рѣпѣ
 М'аї фї вѣзѣт, нѣвалѣ, лн сѣлїцѣ врѣшмѣше. —
 Аша амѣ сѣкрѣїтѣ вїацѣ аш фї трѣнїкїат. —
 Пѣ єѣзѣ'мї лнѣцѣтѣ, кѣцї анї вор фї акѣма,
 Де кѣнд нѣ сѣ маї вѣде ївїре 'нѣкаї де зѣмѣет?
 Вжнд фїї мѣї кїар лнєѣшї прѣ мѣлат їѣвїцї де мїне,
 Де вор сѣ мѣ мѣнѣлѣ, лл ѣрѣ мѣ порнѣск . . .
 лн вѣчї кѣ не рѣѣдарѣ, крѣд, тѣрѣѣр, нѣкѣжѣт
 Мѣ сѣпѣр лн тот чѣѣлѣ не сїнѣ'мї шї не алѣѣл;
 М'апѣсѣ, мѣ старїѣцѣ дорїнѣцѣ вїновѣтѣ:
 Рѣсѣкоїѣ воїѣ лн пѣче, шї пѣчѣ лн рѣсѣкоїѣ;
 Отравѣ єѣѣ асѣнѣсѣ лн орї карѣ пѣѣар;
 лн орї карѣ прїѣтен лнѣжмнїн ѣн протївнїк.
 Ачѣї молѣтѣчї нѣтѣзї тѣпѣцї асїрїенї
 Сѣѣт шолѣѣрїлѣ мѣлѣ сѣнт мѣрѣчїнї гїмповшї;
 Пѣцїнѣл сомн кїн'мї єстѣ, шї вїсѣрїлѣ'мї гроазѣ
 Ах! чѣ маї мѣлат? м'аї крѣде? кїар трѣннїѣцѣ єѣтѣїї
 ѣ спѣїмѣ, спѣїмѣ мѣрѣ акѣма лл САѢЛ!
 Рѣзїї кѣса мѣ акѣма оѣрмѣнѣ д'л рѣмѣс

Де 'налтаї стрзл҃чыре. Везї, везї дака кѣ міне
 Маї есте домнѣа нострѣ! — Шї тѣ, Агнер, тѣ Анѣшї,
 (Ах! бїне шїї, прѣ бїне) тѣ знеорї ал мїѣ
 Адєвзрат прїетен, фєрбїнте ажѣтор,
 Рзскоїнік, рѣззм, рѣдз, шї страшнік, дѣкз тарѣ,
 Ш'а славі'мї тї арзцї заоз; шї алте орї іар, Агнер.
 Тр҃ндав тѣ, ом де кѣрте, крѣд, мїнчїнос, бїклѣн,
 Врзжмаш, вжнззтор . . .

АГНЕР.

Іатѣ Саба, тѣ пе деплїн

Афл҃ндѣте ан фїре'цї, рекїамз орї че сгомот
 Шї орї че трекѣт лѣкрѣ ан мїнтѣ та акѣма
 Орї карѣ тѣрѣраре ан ініма та сімцї
 Нѣ везї кѣ ісвораше тот дїнтр'ачел сзлаш,
 Профєцілор дїн Рама? А'цї спѣне 'нарззнѣ алѣа
 Антѣїѣ, кѣ де ла тїне 'шї атрас дѣмнезѣѣ м҃на?
 Бїклѣнѣа, андрезнецѣа бзтр҃нѣа тѣрѣрарѣ,
 Амбїціосѣа прїот, врзжмашѣа Самѣїа,
 Акзрѣї єко фѣрз ѣрмашїї лѣї фзцарнїчї.
 Кѣнѣна 'мпзрѣтѣскз, че єл кредѣ сз поарте
 Прївѣ кѣ пїзмѣїре пе капѣцї стрзл҃чына;
 Кѣ джнѣ'авѣ нздєждє сз'нчїнг' алєїтѣ'шї пѣр;
 К҃на іатѣ чѣ маї налтѣ обшѣскз антѣкміре
 Воїнца Іѣдїї а рїсіпїт ан ар
 Зрарѣ са шї рѣвнѣ: шї 'ндатѣ, шї а алєс
 Зн анпзрат рзскоїнік- Іа! Іатѣ вїна та!
 Ял домнѣлѣї алєсѣа д'а те кїма пе тїне
 Андатѣ анчїтасє, к҃на шї тѣ анчїтасєшї
 Я фї сѣпѣс ла джнѣа. Ячєк че дїн тѣїѣ
 Ан тѣрѣраре нѣмаї прїн г҃нѣа цїї дѣвчѣ
 Ла ѣрмз сє'мплїнїсє прїн фантѣ кѣ 'нєѣфлѣта
 лѣї Давїд кѣвжнтарє. Бра вїтѣз ла армє,
 Ял тѣтѣлор кап Давїд; єѣ нѣ тѣгѣдѣск.
 Дар пѣрѣрѣ єл слѣгѣ ла крѣдѣа Самѣїа,
 Маї мѣлат сѣпѣс акѣма л'алтар дє кѣт ла армє
 Дє брац єра рзскоїнік, дар інімз дє прїот.
 Дєскѣркѣ адєвзрѣа дїн орї че амзцїрї;
 Кѣноашє адєвзрѣа; дє сѣнѣ рѣдз'цї сѣнт,
 Ш'амѣ є а та славѣ: дар нѣ, нѣ поатє Давїд,
 Орї кѣм ка сз с'налцє, нздєждє сз нѣ дїєз
 Дє н'о стрїбї 'н пїчѣарє лѣнцїт пе Саба морт.

Ва ѣрма.